

Outcome studier (Effektstudier)

Gruppeleder: Mette Ellingsdalen

Referent: Georg Høyer

Gruppen hadde i alt 10 deltakere inkludert gruppeleder og referent. Både forskere, brukere, pårørende og klinikere (Psykolog, psykiater, sykepleiere) var representert i gruppen.

Det ble en engasjert diskusjon, der vi tok oss tid til å diskutere de ulike tema som dukket opp, selv om de ikke alltid dreiet seg om utfordringer innen tvangsforskningen. I referatet er fremstillingen imidlertid begrenset til de to hovedspørsmålene gruppene skulle drøfte: Hvilke tema anså gruppen som viktige for forskning om effekter av tvang, og hvordan kunne man tenke seg at man skulle gå frem for å få slik kunnskap.

Tema for forskningsprosjekt

1. Positive og negative følger av tvang i det psykiske helsevernet.

Gruppen brukte mye tid på dette punktet, og det kom fram mange utfyllende synspunkter. Betydningen av å se på følgende på mange områder ble understreket, og følgende områder ble nevnt i løpet av diskusjonen:

Hvordan virker tvang inn på: Følelser, tankeliv, sinne, smerte, tristhet, redsel, håp, tillit, medinnflytelse, samhandlingsvenne, fornøydhet, kontroll over eget liv og det å bli hørt. Selvmord, levealder og fysisk helse var andre utfall som ble nevnt i tillegg til sosiale forhold som bolig og arbeid.

For forskning som ser på om det går godt eller dårlig, er det viktig å finne ut HVA som bidrar til et godt eller dårlig resultat. Vi må ha kunnskap om hva som kan virke skadelig i en behandlingssituasjon.

2. Forløp med og uten medikamentell behandling

Det ble pekt på mangelen på kunnskap om hvordan forløpet er for pasienter som ikke får medikamenter. Særlig viktig er det at man har lang oppfølgingstid i slike studier (selv om lang oppfølgingstid er viktig generelt, og en mangelvare i det meste av "outcome" studiene).

3. Se på effekter av å bruke tvang i de områdene som har lite bruk av tvang sammenlignet med områder med høy tvangsbruk.

Metodespørsmål

1. Alle i gruppen var enige om betydningen av at brukere var med i forskningsgruppene som planla studier om tvang. I denne sammenheng ble det pekt på hvor viktig MÅTEN spørsmål blir stillt på er, foruten HVEM som spør og i hvilken SITUASJON. Et eksempel som ble trukket fram var de studiene der brukere blir spurt om de ønsket at noen grep inn med tvang på nytt ved lignende kriser som den de hadde vært gjennom og der tvang var brukt. Om pasientene ikke visste om alternativer, og om man blir surt ved

utskrivning av de behandlerne man mer eller mindre er avhengig av, kan svarende bli misvisende. Det burde legges mindre vekt på symptomer i effektstudier. Også pårørende sitter inne med erfaringer som er viktige for å kunne reise relevante problemstillinger i forskningen.

2. Betydningen av å bruke kvalitative metoder ble understreket. Et forslag som kom opp var at man intervjuet kvalitativt pasienter det var gått bra med og pasienter det var gått dårlig med.

Andre forhold som ble diskutert var betydningen av å se på følger også for personalet og pårørende, betydningen av å gjøre forsøk med forhold som kan redusere tvang og se på effekten for pasientenes opplevelser ved slike forsøk, og at hvordan det går blir belyst med mange ulike metoder.